VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVI évfolyam
7780 szám

4 oldal,
30 bani

Szerda,
1970.
március 25.

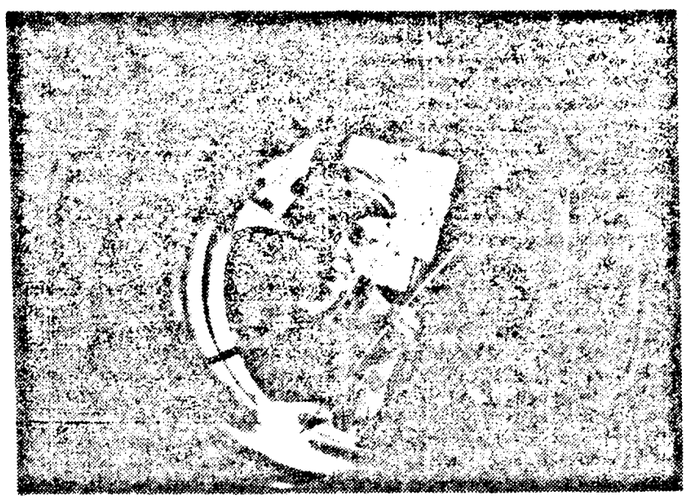

A kazáncsövek hegesztése valóságos művészet.

Lapunk IV. oldalán

Románia külkereskedelmi miniszterének megbeszélései Moszkvában

EREDMÉNYEK – TENNIVALÓK

a munkaerő ésszerű elosztása terén

Az elmult év december 10—13-án megtartott plenáris ülésén, az RKP Központi Bizottsága nagy fontosságu kérdéseket elemzett. Nicolae Ceaușescu elvtárs, pártunk főtitkára a munkaerő méltányos elosztásával és ésszerű foglalkoztatásával kapcsolatban többek között hangsulyozta: **„A minisztériumoknak, a fővállalatoknak, az ipari csoportoknak határozottabban kell fellépniök a munkaerők ésszerübb felhasználásáért, biztositva, hogy minden egyes vállalatban az alkalmazottak száma pontosan megfeleljen a termelés reális követelményeinek. Vannak gazdasági vezető kádereink, akik egyes vállalatokban szükségen felül tartanak alkalmazottakat, mig más termelő egységekben és gazdasági szektorokban munkaerőhiány van. A bányaiparban, az épitkezéseknél, a gépgyártásban még nem tudjuk teljesen fedezni a munkaerő szükségletet".**

A megyei pártbizottság gazdasági bizottsága nemrég megtartott elemzésen kiderült, hogy Nicolae Ceaușescu elvtárs fenti megállapitása megvénk iparára is vonatkozik. Sajnos, azt kellett tapasztalnunk, hogy az év első két hónapjában iparvállalatainkban 2,6 százalékkal tullépték a megengedett munkaerő létszámot. Ilyen rendellenességeket észleltünk például a Faipari Kombinátban, ahol 8,5 százalékkal foglalkoztattak több embert, mint azt a terv előirta. De ez a helyzet a Szerszámgépgyárban, a Vagongyárban, a Gépjavitó Üzemben és meg más vállalatokban is

Összesen öt nagy ipari egység nem teljesitette ezirányu tervét és ez a munkatermelékenység csökkenésében is megmutatkozik. Megyei szinten ezt a fontos tervmutatót mindössze 96,7 százalékban teljesitettük februárban.

Az elemzés során többször is felvetődött az a kérdés, hogy a munkaerőlétszám tullépése véletlen jelenség-e vagy pedig nemtörő őmség folytán keletkezett. Kiderült, hogy mindkét feltételezés csak részben helytálló. Egyes vállalatokban hiányos a gépesites, hogy az automatizálásról ne is beszeljünk. Kezdetleges módszerekkel végzik még mindig a munkát. Ilymódon sok emberre van szükség, akik azután még fölös erőfeszitések árán sem teljesitik terveket, normájukat A hiányos munkaszervezés, a rapszodikus gépkihasználás és a munkahelyek késlekedésekkel történő ellátottsága is hozzájárul ehhez. Ugyanakkor több olyan iparág van megvénkben, amelyekben még sokszáz dolgozóra lenne szükség. Ilyen az aradi épitő-szerelő, és még más több konstrukciós vállalat. De a gépgyártásban is számos szakemberre lenne szükség.

A munkaidő részleges kihasználása mögött számtalan ki nem használt tartalék szunnyad. Ez főleg azokban az ipargazdasági egységekben tapasztalható, ahol tullépték a megengedett munkaerő létszámot. Voltaképpen mindkét negativ jelenség kölcsönösen befolyásolja egymást. A sokszáz órát kitevő igazolatlan hiányzások, elkéredzkedések és az egyéni normák nem teljesitése késztette a vállalatvezetőket a megengedettnél több dolgozó alkalmazására. Ilymódon sikerült teljesiteni az értéktervet — de csakis azt! — a Vagongyárban, a Faipari Kombinátban, a Libertatea kaptafa és cipőgyárban és más vállalatokban. Csakhogy az ilyen módszerek gátolják a munkatermelékenység növekedésével kapcsolatos feladatok teljesitését és ugyanakkor meghiusitják a pénzügyi, jövedelmezőségi tervek teljesitését is. Ennek tulajdonitható, hogy az emlitett vállalatok közül a legtöbben nem teljesitették az ezer lej értékű kész termékekkel kapcsolatos költségelőirányzatot.

A fölös munkaerő létszám alkalmazása tehát nemcsak az illető vállalatokban, hanem megyei szinten is bonyodalmakat okoz. Ezért várjuk el, de ugyanakkor utasitunk is minden vállalatvezetőséget, hogy haladéktalanul vizsgálja meg ezt a nagyon is égető kérdést és intézkedjen, hogy minél előbb kikerülhessünk ebből a tarthatatlan helyzetből.

SIMON GHEORGHE mérnök,
a megyei pártbizottság gazdasági bizottságának vezetője

Vetnek

Az Angyalkúti ÁMV-ben

Az Angyalkúti ÁMV 4. számu farmjának dolgozói kihasználva a kedvező időjárást, befejezték az első sürgősségü növények vetését. Négy hektáron földbe került a fokhagyma, 8 hektáron a borsó. Ezekben a napokban végzik a korai káposzta palánták kiültetését, melyet müanyag fólia alatt termesztenek.

A pécskai határban

A szeszélyes időjárás sok gondot okoz a föld müvelőinek. A pangó vizek, a tul nedves talaj akadályozza a mezei munkák megkezdését. Normális időjárás esetén már földbe kellett volna kerüljenek az első sürgősségi szakaszba tartozó növényeknek a magvai. A termelőszövetkezetek vezetői, szakemberei azonban nem állnak tétlenül. Járják a határt, figyelik az időjárást és a hemokosabb, felszikkadt földeken itt-ott megkezdték a tavaszi munkákat. Noha a traktorokkal még nem lehet rámenni a tul puha talajra, a fogatok dolgoznak.

Hétfőn, a pécskai határban jártunk és megelégedéssel tapasztaltuk, hogy hozzáfogtak a vetéshez. Kónives Antal mérnökkel, az Avintul termelőszövetkezet elnökével találkoztunk, aki kijelentette: nem várakozhatunk a végtelenségig, annál inkább, mert az elvetendő első sürgősségi szakaszba tartozó kulturák 395 hektárt tesznek ki. A második farm igaerővel hozzáfogott a vetéshez. A két fogatos vontatásu vetőgép előtt négy iga fogasokkal porhanyitotta a talajt, hogy megfelelő magágyat biztositsanak az amugy is nagyon kényes mák részére. Mint az elnök mondotta, végeztek a fejtrágyázással és ahogy az idő- és talajviszonyok engedik minden gépi és igaerőt, a magágy előkészitéséhez és a vetéshez irányitanak. Négy traktorvontatásu vetőgéppel a legrövidebb időn belül megkezdik a borsó vetését is.

A vezetők és a szakemberek mindenütt használják ki a nap minden óráját és ott, ahol erre lehetőség adódik, feltétlenül kezdjék meg az első sürgősségi szakaszba tartozó növények vetését.

A takarmánybázis szilárd alapja

Korszerű legelőgazdálkodás (II.)

Mint előző cikkemben is emlitettem, megvénkben több mint százezer hektár legelő van. E területek elég nagy mertékben járulnak hozzá a takarmanyalap biztositásához. A gyepterületek gazdaságos felhasználásával, ésszerü trágyázásával egyelőre esztendő alatt megkétszerezhetjük a zöldtömeg hozamot. A legelők tisztitásával, szerves és mütrágya alkalmazásával, értékes füfelékkel való felülvetésével, a talajerozió megelőzésével és leküzdésével, a legeltetés tudomanyos megszervezesével és más módszerek alkalmazásával hektaronként 20—30 ezer kilós zöldtömeg hozamot lehet elérni. Meg kell mondani azonban, hogy a jelenlegi fütermés az elérhetőnél jóval kevesebb, mivel a legelőket nem gondozzak megfelelőképpen.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a legelőjavitási munkák nyomán elért termestöbblet értéke háromszorosan is meghaladja a költségeket. A ternovai termelőszövetkezetben például nagyobb kiterjedésü elöregedett növényzetü gyepes területet törtek fel és vetettek ujra szudánifüvel és csalamádéval. Az eredmény: 25—30 ezer kiló hektáronkénti zöldtömeg. A kopár gyepek fütermese viszont azelőtt alig volt 1500—2000 kilo. Tavaly a szentannai termelőszövetkezetben is 140 hektár legelőn vegeztek el a felülvetést. Ennek nyomán a zöldtömeg-hozam 8—10 ezer kilóval növekedett. Idén is előirányozták 50 hektár feltöresét. A legelőgazdalkodás terén hasonlóan jó eredményeket értek el a nagylaki Victoria és Mureșul, a pécskai Steagul roșu, Ogorul, Avintul és Timpuri Noi, a szemlaki és más termelőszövetkezetek is.

Megyénkben vannak gazdaságok, mint a szentmártoni, a székudvari, az ottlakai, a péli, a gyulavarsándi, a nádabi és mások, melyekben a legelők nagy resze szikes talaju. Természetes, hogy a hektáronkénti fühozam ezeken a területeken alig 1000—1500 kiló. De a feltört és zöldtömegnek való takarmánynövényekkel bevetett parcellák hozama sem haladja meg a 4000 kiló átlagot. Ezért a szentmartoni szövezetkezet vezetői elhatározták a szikes legelők feljavitását. Különböző talajjavitási módszerek alkalmazásával évről évre egyre jobb eredményeket érnek el. Az elmult esztendőben például a feljavitott legelők fütermese 4—6 ezer, a zöldtömegnek vetett bukkony, árpa és kukorica 11—12 ezer, a nedvdus növények hektáronkénti hozama pedig 15—25 ezer kiló között mozgott. A szikes területek feljavitásával — kisebb mértékben — foglalkoztak a székudvari termelőszövetkezetben is. Az itt elért eredmények viszont meg sem közelitik a szentmártoniakét. Sajnos, a nadabi, a peli, az ottlakai és gyulavarsándi szövetkezetekben még mindig nem töródnek a gyepterületek feljavitásával.

A fentiekből kitünik, hogy több mezőgazdasági termelőszövetkezetben behatóan foglalkoztak és foglalkoznak a legelők hektárhozamának növelésével. Olyan egyszerü munkálatokkal, mint a retek és a gyepek tisztitása, kosarazásos trágyázása stb. — amelyekhez nem kell semmilyen beruházás — kitünő eredményeket lehet elérni.

Mint minden növénynek, igy a kaszálóknak és a legelőknek is legnagyobb ellensége a gyom. Ha ezeket a káros növényeket megakadályozzuk abban, hogy magot hozzanak, idővel teljesen eltünnek. Ezt könnyen elérhetjük, ha a legelőkön és kaszálókon a gyomokat virágzás előtt kapával kivágjuk vagy lekaszáljuk. A tulságosan nedves területeken a gyomok eltünése a viz lecsapolásának függvénye. A legjobb eredményt azonban akkor érjük el, ha a lecsapolás után a területet feltörjük és ujra gyepesitjük. A cserjék és bokrok irtása, amelyek rendszerint védelmül szolgálnak a gyomoknak, továbbá a trágya elteritése a legelőkön szintén hatásos eszköze a gyomok közvetett irtásának. Bar közismert tény, mégis szeretném a termelőszövetkezetek vezetőinek és szakembereinek figyelmét felhivni arra, hogy a legjobb eredményeket ezen a téren a gyomirtó vegyszerek alkalmazásával érhetjük el.

A vakondturások is csökkentik a gyepek termését. Ezért ilyenkor, tavasszal nem szabad megfeledkezni ezek elsimitásáról sem. Ha csak kisebb területen van vakondturás, a halmok elteregetése és a talaj felaprózása után azokat a helyeket bevetjük és ugyanakkor mütrágyát is juttatunk a talajba. Ha a vakondturások az egész gyepes területre elterjedtek, akkor szükséges a legelő feltörése és ujravetése, a videknek legjobban megfelelő pillangós- és fükeverékkel. Az elkövetkező időszakban megyenk termelőszövetkezeteiben mozgósitsanak minden erőt a legelők rendbehozására, a viz lecsapolására.

MUNTEANU EMIL,
a Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság mérnöke

Lapunk III. oldalán

A Vörös Lobogó melléklete lányoknak, asszonyoknak

MEK interjúnk

Gyógyításra — strandolásra alkalmas termálvíz Aradon!

Néhány napja szokatlanul csendes a Maros-part. Nem remegteti a levegőt a víroldalon felállitott furószonda. A magányos óriás néman mered az égre. Beszüntették a furast? — vetődött fel bennünk a gondolat és már tárcsáztuk is VARJAS LAJOS mérnök, a Községgazdálkodási Vállalat igazgatójának telefonszámát.

A vonal tulsó végéről megnyugtató válasz érkezett.

— Ellenkezőleg, jó hirekről számolhatok be, kérem keressen fel.

A beszélgetést az igazgatói irodában folytattuk. Varjas mérnök asztalán térképek, tervrajzok. A termálviz-kutatás hónapok óta foglalkoztatja, idejének jelentős hányadát lefoglalja.

— Ne csodálkozzék ezen, hiszen a város további fejlődésében óriási szerepet játszhat a termálstrand.

— Kezdjük talán a legénnyegesebbel. Lesz-e Aradon ilyen fürdő, és ha igen, mikor?

— Időpontról még igen korai lenne beszelni, hiszen előbb a tervrajzot kell elkésziteni, de a munkálatok megkezdésére reméllhetőleg még ebben az esztendőben sor kerül.

— Tehát a furások eredménnyel jartak.

— Feltétlenül. Noha meg kell mondonom, egy adott pillanatban még többet reméltünk. Pontosabban: az első szondával 1300 méter mélységig jutottak le. Ez a szonda pillanatnyilag beszüntette működését. 360 és 514 méter között gyenge ásványtartalmu (klór, bróm, jód) 2,5 atmoszféra nyomásu, 32 fok hőmérsékletü vizre bukkantak. Hozama 24 óra alatt 1045 köbméter. Az utóbbi igen fontos tényező. 600 és 800 méter mélységben az előbbinél gazdagabb ásványtartalmu, magasabb hőmérsékletü (40 C fok) termálviz található. Ennek hozanta azonban jóval csekélyebb és csak szivattyuzas segitségével hozható a felszinre.

— Mit igérnek a további kutatások?

— Bukaresti szakemberek véleménye szerint ezer méteren tuli mélységekben valószinüleg az eddigieknél magasabb hőfoku és ásványtartalmu vizre bukkanhatunk.

E kutatás eredményétől függetlenül az eddig talált vizek értékesek, strandolásra, gyógyitásra, rendkivül alkalmasak. Popescu Vasile fürdőorvos véleménye szerint felhasználhatók reumatikus, gyulladásos és egyes női betegségek kezelésére.

Az épitendő fürdő jellegét az Egészségügyi Minisztérium Balneológiai Intézete határozza meg.

Varjas mérnöktől megtudtuk, hogy az eredmények ellenére tovább folytatják a kutatást és az első szondától néhány száz méterre ujabb furásokhoz kezdenek. Az igy kapott vizet gyógykezelésre és strandolásra szeretnék felhasználni.

— Melyek az Ön elképzelései a termálstrand épitesével kapcsolatban?

— Javaslataimat a Megyei Néptanács Végrehajtó Bizottsága elé terjesztettem. Lényegük: az épitkezés szervesen beillesztheto a strand-vár övezet egységébe. Külföldön, különösen Franciaországban számos ilyen „Vauban" tipusu vár természetes adottságait használták ki ötletes pihenő-szórakoztató létesitmények épitésére. Hangsulyozni szeretném: kevés város rendelkezik olyan remek lehetőségekkel, mint Arad. Könnyelmüség lenne ezeket nem gyümölcsöztetni.

Lejegyezte: PUSKEL PÉTER

Az Arad Megyei Erdőgazdálkodási Felügyelőség – országos kitüntetett

Tegnap a Faipari Kombinát disztermében került sor arra a gyülésre, amelyen a felettes szervek kiküldöttei ünnepélyes keretek között átadták az Arad Megyei Erdőgazdálkodási Felügyelőség dolgozóinak az országos kitüntetetteket megillető diplomát.

A nemrég alakult megyei felügyelőség méltán érdemelte ki ezt a magas kitüntetést, mivel 1969-ben országos viszonylatban a mostoha időjárás ellenére is a legjobb eredményt érte el. A felügyelőség igazgatója, Morcov Nicolae mérnök és az erdőgazdálkodási központok vezetői örömmel számolták be arról, hogy össztermelési tervüket 2,9 millió lej értékben, mig export tervüket 12 százalékkal szárnyalták tul. A legkimagaslóbb eredményt az élő vad és vadászati példányok biztositásával érték el. E téren tervüket 256 százalékban valósitották meg. Mindezek hozzájárultak a felügyelőség nyereségi tervének 1,5 millió lejes tullépéséhez.

A részlegek között lelkes szocialista verseny alakult ki az elmult év folyamán. Az élenjárók közé küzdötték fel magukat a kisjenőiek, a lippaiak, a radnaiak, a sebesiek és mások. Ez nagyrészt a tudományos munkaszervezésnek, a legujabb erdészeti módszerek bevezetésének köszönhető. Tavaly a felügyelőség jólképzett mérnökei és technikusai 31 tanulmanyt végeztek, melyek közül 11-et már alkalmaznak is. Ezek gazdasági hatékonysága eléri a 342 000 lejt.

A hozzaszólók közül többen is emlitést tettek arról, hogy az uj esztendőt is jól kezdtek. Két hónap után több egységben mar az első negyedévi tervet is teljesitették. Az elhangzott felajánlások tehát biztos alapokra épülnek.

Az ünnepi gyülésen részt vettek: Coroiu Ioan elvtárs, az RKP Arad megyei bizottságának titkára, a Mezőgazdasagi és Erdőgazdalkodasi Minisztérium, valamint az RSZASZ kiküldöttei. Hozzaszólásaikban értekes utmutatassal szolgaltak és megallapitottak, hogy ha az Arad megyei erdeszek ez evben valamivel jobban dolgoznak mint tavaly, ismét országos elenjarok lehetnek.

Mindennapi pillanatkép a Rapid önkiszolgáló boltból

Ritka árpa...

Valami tiszta, ősi szépség, valami kifejezhetetlen őszinte kedvesség, a népi játék kopatlan eredetisége van jelen a szinpadon, amikor kipirult arcu gyermekek jutnak szóhoz rajta. A pódium megszégyelli magát, sarokba küldi a rutin, a profizmus szülte fásultság giccses álvirágait, feltör a tiszta forrás, melyet le lehet ugyan nézni, de megtagadni sohasem lehet. Az iskolai előadások a nevelői célokon tul ezért is jelentenek élményt a nézők számára s nem több finnyás akadékoskodásnál, hogy ugymond, a mamák és papák csupán szentimentális okokból értékelik a produkciót. Köti persze érzelmi szál is a tapsot, köti persze megértőelnéző mosoly is a felnőttek értékitéletét, de aki kevéssé is jártas a gyermeknevelés müvészetében-tudományában, legalábbis érzi, hogy nem ennek van meghatározó jellege. Egy iskolai előadason voltam a minap, a kis Krisztinák és Csillák, Arturok és mustferik, kondorjulikák, morschsanyik és gállmargitok jókedvü szép játékáról, táncairól és jeleneteiről szerettem volna irni beszámolót, elnézést hát, hogy a kis belső ünnepség ürügyén mégis másról beszélek. József Attila verset szavalt egy kislány. Az altatót. Hallgatom és érzem, hogyan árad szét anyanyelvünk szépsége a teremben, érzem hogyan kerül mindannyiunkhoz közelebb e szépség. Petőfi. Mikor vették kezünkbe utóljára könyvét, kedves szülők? Ugye, még mindig él, még mindig szükségünk van a közel 150 esztendeje született forradalmár költő emberségére s talán nem is éreznénk ennyire tisztaságát, ha nem gyermekszájból hallanánk Versek a hazáról: Békásról és Vajdahunyadról, a pártról és az édesanyáról — a nyelv tullépi kommunikációs szerepét, itt ebben a teremben már müvészi eszközként hat a holnap — ma még rövidnadrágban, vagy copfosan járó — polgárára és általuk ránk, szülőkre, felnőttekre. Manapság sok szó esik a gyerekek tulterheléséről, a mai gyermek határtalan lehetőségeiről. Tény, hogy sokukat közülük már az iskolán kivül is idegen nyelvekre, zenére, balettre, rajzra tanitják — tanittatják, tény, hogy a mai gyerek az ürhajókat ismeri ugy, mint mi valaha a golyószórók hangját: tény, hogy a mai gyerek már a csokoládék között válogat. Mindez sokról beszél, de ne feledjük, soha se feledjük, hogy az idegen nyelvek és sport, rajz, balett és zongoraóráknál van valami, ami sokkal fontosabb. Az anyanyelv kincsesbányája, melynek teljes birtokba vétele nélkül se az állam nyelvét, se az emberség nyelvét, se a tudás nyelvét nem lehet elsajátitani. Igen, adjunk meg mindent a gyermekeknek, adjunk meg mindent — immár megadhatunk — de vigyázzunk, a minden olykor felszinesen jelentkezik, lényege nem a szép ruha vagy születésnapi ajándék nagysága, a lényeg valahol a szép szónál, a szülőföld csodálatánál, az anyanyelv és az állam nyelvének tökéletes, preciz használatánál, az általunk épülő uj, méltányos társadalom szereteténél kezdődik. Nem, a József Attila — vagy Tudor Arghezi sorok, a népdalok, népi táncok és balettszólók nem egy iskolai előadás ürügyei, hanem az a többlet, melynek segitségével gyermekeink holnap többet tehetnek, mint mi tettünk. A ritka árpa, ritka buza igy válik a bőség termésévé, melyhez ugye, kedves nevelők, még csak szinpadra sincs mindig szükség. Olykor elég egy osztályterem is, hiszen a forrás sohasem kérdezi, hol buggyanjon a föld felszinére.

KILIN SÁNDOR

Tájékoztató

1970
Március
25
Szerda

Napkelte: 6.10; napnyugta: 18.34. Az évből eltelt 84 nap, hatra van meg 281.

Mi lesz, ha beborul?

Szokásommá kezdett válni, hogy napos időben egy kis kerülővel teszem meg a lakásom és a munkahelyem közötti távolságot, s így az „időveszteség" fejében, a Maros-parton haladva és a parkon átrágva több friss levegőhöz jutok. De úgy vettem észre, hogy e kis kitérő jogcímén nyereségre tesz szert a csatornakarbantartás ügye is.

Szemlélődő természetemnek vagy minek köszönhető, nem tudom, de tény, hogy a földalatti csatorna megjavításához a Lenin körutra kirendelt hat ember tegnap is elé őrnek volt engem. Mindaddig ugyanis, amíg a „színre" nem léptem, a hat közül csak az egyik tett úgy, mintha dolgozna, őten a nézők örömteli szerepét töltötték be. Nos, ahogy észrevettek, azonnal felpattantak ülőhelyükről, kézbe kapták szerszámaikat, ketten a szó szoros értelmében a föld alá süllyedtek, egyszóval igen szorgalmasan kezdett menni a munka. Két nappal ezelőtt ugyanez az eset játszódott le szerény közreműködésemmel a Henri Barbusse utcában is.

Aggódom a karbantartás sorsáért! Mi lesz, ha beborul az idő, s újra villamosval fogok majd közlekedni?

S.I.

Rádiónapló

Szerda, március 25.
BUKAREST I.

Hírek: 7.00, 13, 16, 22. **Melodiák:** 11.05. **Kórusművek:** 11.20. **Orvosi tanácsok:** 11.45. **Vízállásjelentés:** 11.50. **Könnyűzene:** 12, 13.22, 23. **Tudomány:** 12.25. **Népzene:** 12.30, 14.50, 17.30. **Napi előzetes:** 13.10. **Szólisták, együttesek:** 13.45, 16.20, 21.20, 21.35. **Zenei kaleidoszkóp:** 14. **Hirdetések:** 14.40. **Rádióiskola:** 15. **A hét zeneszerzője:** 15.30. **Jogi tanácsok:** 16.30. **Operettzene:** 16.40. **Az ifjúság antennája:** 17.05. **Tudomány, technika, fantázia:** 18.03. **Egy dal az Ön címére:** 18.30. **Rádiójuság:** 19. **Zenekedvelőknek:** 19.30. **Esti műsor:** 20.05. **365 dal:** 20.10. **Irodalmi műsor:** 20.20, 21, 21.30. **Tíz melódia:** 20.25. **Sport:** 22.20. **Magnósoknak:** 22.30. **Éjszakai esztrád:** 0.03.

BUKAREST II.

Hírek: 7, 16. **Népzene:** 11. **Esztrádzene:** 11.30. **Napi előzetes:** 12.03. **Szimfonikus zene:** 12.15, 13.04, 22, 24. **Vidám hullámok:** 13.30. **Szólisták, együttesek:** 14.03, 15, 15.30. **Könnyűzene:** 14.30, 17. **Tudomány:** 14.55. **Hirdetések:** 15.40. **Zenei ujdonságok:** 16.20. **Orvosi tanácsok:** 16.55. **Irodalmi műsor:** 17.35, 18, 18.50, 19.30. **Német nyelvlecke:** 18.30. **Mese:** 19.50. **Dalok:** 20. **Rádiószínház:** 20.15. **Operákból:** 21.45. **Madrigálok:** 23.05.

A BUKARESTI RADIÓ MAGYAR NYELVŰ ADASA

Délelőtt 11 óra 20 perctől 11 óra 45 percig a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 óra 50 percig a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről.

Televízió

Szerda, március 25.

18.00 Iskolásoknak.
18.30 A Románia '69 nemzetközi folklórfesztivál díjazottjai.
19.00 Hiradó.
19.30 Zenei ujdonságok.
19.50 TV-ankét.
20.20 Filmmuzeum — Pasteur élete — amerikai film.
21.50 Zenei-koreográfiai adás.
22.10 Hiradó.
22.20 Irodalmi adás.

Filmek

MUREȘUL: A Pál utcai fiúk (10, 14, 16, 18.15, 20.30).
STUDIO: A helyzet ura (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30).
IFJUSÁGI: Az ember, aki milliárdokat ér (11, 16, 18, 20).
VICTORIA: Beru és San Antonio komiszár (11, 14, 16, 18, 20).
PROGRESUL (Újarad): Tavaszi vizek (17, 19).
SOLIDARITATEA (Gáj): Doktor Homer testvére (17, 19).
MIKELAKA: Vigyázzanak az autójukra (19).
CFR (Grădiște): Boldog Sándor (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA MUREȘUL: Szereti Ön Brahmsot?
LIPPA: DOINA: Zosja.
KISJENŐ: Ifjasszonyok háborúja.
BOROSJENŐ: A kiutalással rendelkező ember.
BOROSSEBES: Lány a parkban.
KÜRTÖS: Az uj lakó.
NAGYLAK: Kozel grófnő.
PANKOTA: A levegő lovagjai.
SZENTANNA: Doktor Mabuse testamentuma.
KŐRÖSBŐKÉNY: Erőszak a téren.
PECSKA: Beru és San Antonio komiszár.
VILÁGOS: Fehér farkasok.
VINGA: Pokolrév.

Színház

SZERDAN, március 25-én 20 órakor: Moartea ultimului golan (A bérlet) bemutató.

CSÜTÖRTÖKÖN, március 26-án 20 órakor: Moartea ultimului golan (B bérlet).

SZOMBATON, március 28-án, 20 órakor: Moartea ultimului golan (C bérlet).

VASÁRNAP, március 29-én 16 órakor: Mița-n sac (bérletszünet).

VASÁRNAP, március 29-én, 20 órakor: Moartea ultimului golan (D bérlet).

Figyelem! Valamennyi bérletes előadásra jegyeket is árusítanak a bérlettel nem rendelkező nézők számára.

Ma délután 4 órakor a Barátság Házában (Köztársaság utja 78) Ciul Georgeta tanárnő előadást tart Az ifjuság iskolai és szakmai irányításáról.

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, március 25-én változó idő, átmeneti felhővel. Helyenként kisebb eső, záporeső lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő délnyugati, nyugati szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2 és 7, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 9 és 16 fok között váltakozik.

Várható időjárás március 26-án és 27-én: továbbra is változó idő, helyi csapadék lehetséges. A hőmérséklet lassan csökken.

AZ ORVOSTUDOMÁNYI TÁRSASAGOK SZÖVETSÉGE

aradi fiókjának belgyógyászati és általános orvosi szakosztálya csütörtökön, március 26-án délután 6 órakor a nagykórház belgyógyászati osztályán beszámoló ülést tart.

FIZESSEN ELŐ A Vörös Lobogóra!

Differenciált munka az alapszervezetekkel

Pártélet

Ismeretes, hogy az alapszervezetek tevékenysége, az a képességük, hogy minél jobban tájékozodjanak feladatuk teljesítésében, részben attól függ, miként irányítják munkájukat a közvetlenül felettes szervek, részesítik-e őket szakszerű támogatásban, munkájuk megszervezése és kibontakoztatása terén.

A mindennapi tevékenységben felmerülő problémák és jelenségek sokasága, változatossága folytán a helyes, hozzáértő vezetés egyik lényeges követelménye a differenciált munka az alapszervezetekkel, figyelembe véve annak az egységnek vagy közösségnek a sajátosságait, amely az alapszervezet ellenőrzése alatt áll. Mi, a sajátosságoktól függően orientáljuk irányító munkánkat, mert tudjuk, hogy a butorgyár vagy a helyiipari vállalat alapszervezetének problémái sokban különböznek a termelőszövetkezetek vagy a fogyasztási szövetkezetek problémáitól.

S mivel a tartalmas tevékenység biztosítása szükségessé teszi, hogy az alapszervezeti bürók tagjaival ismertessük a vezetési munka időszerű kérdéseit, hogy megtanítsuk őket hogyan dolgozzanak, tevékenykedjenek, mi mindjárt a beszámoló és választási közgyűléseket követő időszakokban megszerveztük az alapszervezetek vezetőségébe beválasztott kommunisták tevékenységi áganként történő differenciált kiképzését. Ezenkívül év közben is több alkalommal tartunk hasonló kiképzéseket. Célunk, hogy hozzászoktassuk a titkárokat és bürótagokat az operatív munkastílushoz és az uj jelenségek általánosításával elterjesszük mindazt, ami haladó. A fő hangsulyt, természetesen, a közgyűlések minél alaposabb előkészítésére helyezzük. Arra törekszünk, hogy részletesen tájékoztassuk a bürótagokat a pártmunka napirenden lévő kérdéseiről, a központi szervek dokumentumaiból és a helyi pártszervek határozataiból rájuk háruló feladatokról, különösen kidomborítva az azok teljesítéséért végzett munka megszervezésének módszereit. A kiképzések közötti időszakban a városi pártbizottság tagjai operatívan közlik a pártszervezetekkel a megoldásra váró feladatokat.

A gondos irányításnak köszönhetően városunkban számos alapszervezetben már meghonosodott a cselekvő munkaszellem, a rugalmas munkastílus. Említésre méltó például, hogy az utóbbi időben valamennyi alapszervezetünk a munkatervben meghatározott napon tartja meg havi közgyűlését. Ezeken a legidőszerűbb kérdéseket vitatják meg, jól megfontolt határozatok születnek. A pártmunka tökéletesítése kedvezően hatott a gazdasági feladatok sikeres valóra váltására. Mint ismeretes, 1969-ben és ez év első két hónapjában a városunkban tevékenykedő ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi vállalatok teljesítették előirányzataikat.

Helyenként azonban még megtörténik, hogy az alapszervezetek irányításával megbízott bürótagok, így Hălmăgean Alexandru, Dinulescu Titus, Avram Nicolae kevéset foglalkoznak ilyen irányu feladataikkal. Ezért a gondjaikra bízott alapszervezetekben olykor általános jellegü kérdéseket vitatnak meg, szem elől tévesztik a legjelentősebb problémákat. Ez történt a butorgyár szerelő-befejező részlegen, a karbantartó műhely és a 2-es üzemegység alapszervezeteiben. S ez nem is csoda, hiszen a városi pártbizottság bürójának tagjai a tavaly megtartott 12 alapszervezeti gyűlésből csak 2—3-on vettek részt, illetve segítettek azok előkészítésében.

Hiányosságnak számít az is, hogy egyes alapszervezeti büroknak meg nem sikerült minden problémát pártos álláspontról felvetni, megoldani Többek között ennek is tulajdonítható, hogy a néptanács, a pankotai és a magyaradi mtszek alapszervezeteiben gyakran találkozunk fegyelemsértessel. Ezen alapszervezetek egyes tagjai visszaéléseket követtek el munkahelyükön, nem jelentek meg a közgyűléseken, elhanyagolták feladataik teljesítését. Berbecaș Traian, Toma Traian, Moldovan Gheorghe, Coloja Filimon a városi pártbizottság bürójának tagjai — akik az említett alapszervezetek irányításáért felelnek — a jövőben sokkal hathatósabb segítségben kell hogy részesítsék az alapszervezeti bürókat.

Amint előljáróban említettem, értünk el némi eredményeket az alapszervezetek tevékenységének irányításában, de ez még nem jelenti azt, hogy nem javíthatjuk tovább ilyen irányu munkánkat. A jövőben tovább kell fokoznunk ellenőrző és irányító tevékenységünket, nagyobb támogatásban kell részesítenünk főleg azokat az alapszervezeteket, ahol a bürótagok kevesebb tapasztalattal rendelkeznek.

Intenzív szervező munkával az összes párttagokat be kell vonnunk a határozatok megvalósításába, el kell érnünk azt, hogy minden kommunista tudja mi a feladata.

GROZA MIRCEA,
a pankotai városi pártbizottság titkára

A törvények tiszteletben tartása mindenkire kötelező

A milicia sokrétű tevékenységének szerves részét alkotja a közuti forgalom irányítása, a közlekedési rendszabályok betartásának ellenőrzése.

Napról napra egyre több gépjármü vesz részt a közuti közlekedésben, s ez szükségessé tette, hogy számos intézkedést foganatosítsunk a forgalom zökkenőmentes lebonyolítása, a balesetek megelőzése céljából. Örvendetes, hogy az előző évekhez viszonyítva megyénkben jelentősen csökkent a közlekedési balesetek száma. Irányító és ellenőrző tevékenységünkben jelentős segítséget kapunk az illetékes szervektől, s főleg azoktól, akik tevékenyen részt vesznek a közuti közlekedésben. Ennek ellenére még mindig sok kihágást, sőt bűncselekményt követnek el egyes gépjárművezetők. Erről tanuskodik egyébként a közelmultban végzett nagyszabásu ellenőrzési akció, amit a milicia szervei, a váradi autószállítási vállalat küldöttei és nagy számu önkéntes aktivista bevonásával szerveztünk. A tíz napig tartó fokozott ellenőrzést megyénk legfontosabb utszakaszain végeztük, s több mint 8000 gépjárművet, illetve járművezetőt ellenőriztünk. 784 személyt birságoltunk meg különféle kihágásokért — nagy többségük gépkocsivezető — 6 esetben állapítottunk meg bűncselekményt, jogosítvány nélkül vagy ittas állapotban történő vezetést stb.

Véleményem szerint minden gépjárművezető okulhat a következő statisztikából. Íme, mit tapasztaltunk az ellenőrzés során:

— 37 esetben a megengedettnél nagyobb sebességet,
— 19, ittas állapotban való vezetést,
— 29, szabálytalan előzést,
— 57 esetben az elsőbbségi jog meg nem adását,
— 21, tiltott helyen való parkolást,
— 61-szer a fényszórók szabálytalan használatát,
— 253 különféle műszaki hibát, s több mint 200 más jellegü kihágást.

Ittas állapotban vezette gépkocsijat Faur Brata, a berzovai fogyasztási szövetkezet alkalmazottja, Tilibașa Niculai, a neudorfi mezőgazdasági gépesítő vállalat traktoristája, Martini Ioan és Stoiu Mircea, a lippai autószállítási vállalat sofőrei, Olari Gheorghe, konopi motorkerékpáros. Zambó Zoltán aradi lakós pedig, amellett, hogy ittasan vezetett, jogosítványnyal sem rendelkezik. A fenti példáknak figyelmeztetőleg kell hatniok mindazok számára, akik hajlamosak a kihágások elkövetésére, a rendszabályok figyelmen kívül hagyására.

Nem győzzük elégszer ismételni: a törvényeket mindenkinek tiszteletben kell tartani, mert ez mindannyiunk érdeke.

A jövőben több nagyméretü ellenőrzési akciót szervezünk és szeretnénk, ha minél kevesebb kihágást, illetve bűncselekményt tapasztalnánk. Ez pedig elsősorban a közuti közlekedésben résztvevő gépjárművezetőktől függ.

VELEA GHEORGHE
alezredes

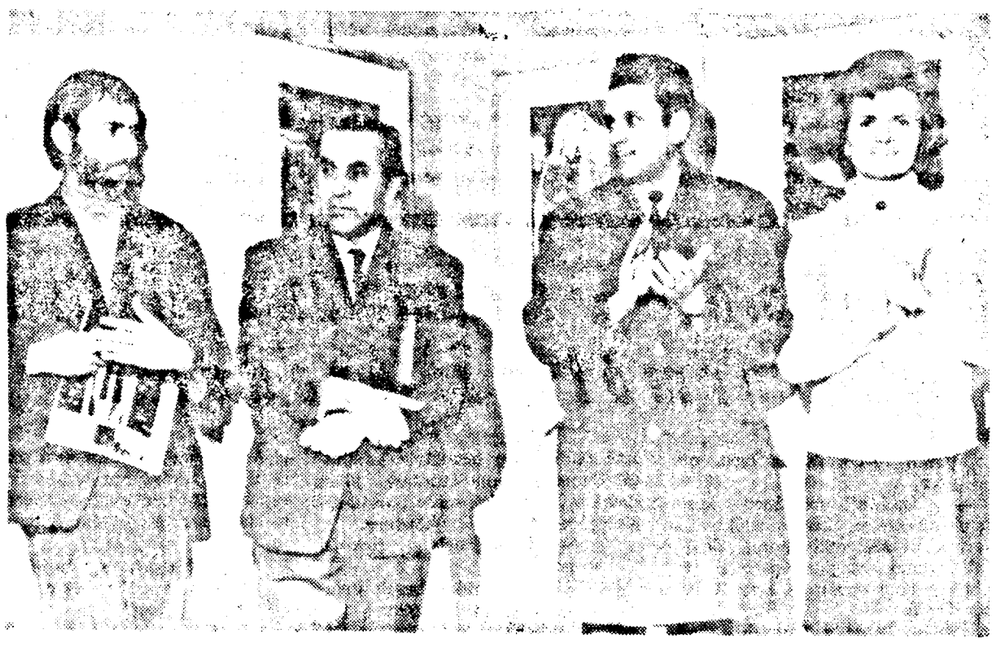

Amint arról már beszámoltunk, szombaton megnyilt a Muzeum kiállító termében Gy. Szabó Béla kiváló grafikusművész tárlata. Képünk a méltán nagy érdeklődést keltő kiállítás megnyitóján készült.

Jóbarátok házatáján

Otthonosság — ez a legjellemzőbb Reingruber Mária szavában, de annál megkapóbb, rendezett birodalmára, a Teba gyár munkásklubjának könyvtárára. S mivel a könyv a szólás-mondás szerint is a legjobb barát, bátran állíthatjuk, hogy jóbarátok házatáján járunk, amikor a könyvtár küszöbét átlépjük.

Ha táviratstílusban akarnók megfogalmazni az alábbiakat, így összegezhetnők a tapasztaltakat: tizennégyezer kötetnyi politikai, tudományos-ismeretterjesztő, irodalmi, továbbá gyermekek számára készült kiadvány, amelyek számottevő hányada a nemzetiségek nyelvén, magyarul, németül jelent meg; ötszázharminc(!) tavaly beszerzett kötet nyolcezer lej összértékben; háromszázhuszonidén törzskönyvezett olvasó és csaknem kétezer kölcsönadott könyv.

Ám van itt egyéb is, ami szóra érdemes. A többi között például az, hogy az utóbbi hónapok folyamán a könyvtár anyagának felhasználásával több rendezvényt szerveztek az üzemi klubban Irodalmi medalion, illetve A történelem lapjai cimmel, melyek közül a legsikerültebbek sorába a Román országok egyesüléséről, a Nicolae Filimonról, a Ștefan Gheorghiuról, a Nicolae Labișról és a Ștefan Plavățról szólót számíthatjuk.

Szorgalmas munka előzte meg azt az irodalmi összeállítást, amely hazánkat, Románia Szocialista Köztársaságot zengte dalban és csengő-bongó rimes sorokban. Hogy miről is szól ez a montázs? Diohéjban összefoglalva: az épülő-szépülő országról, uj életünkről, a haza szépségéről, a román nép hősi multjáról, a szocialista máról és a kommunista holnapról. A jólsikerült irodalmi műsor, amelyen a gyár háromszáznál is több dolgozója vett részt, a fiatal könyvtárosnőnek — Reingruber Máriának —, valamint az üzem másik tehetséges művelődési aktivistájának — Grescenco Gheorghenak — szorgalmát dicséri.

Most ujabb irodalmi összeállításra készülnek a könyvtárban, amelynek bemutatója a színházak immár hagyományos bienniáljával lesz kapcsolatos.

Önkéntelenül is felvetődik a könyvtárlátogatóban a kérdés: vajon mit olvasnak legszivesebben manapság „a könyvmolyok?" Válaszként álljon itt a sokak közül az alábbi néhány szerző neve: Caragiale, Dickens, Jókai, Stendhal, Poe, Steinbeck, Rebreanu, Cooper, Titus Popovici, Fielding, Graham Green, Móricz Zsigmond. S a legszorgalmasabb olvasók? Említsünk talán mindössze három nevet az üzem idősebb és fiatalabb dolgozói közül: Cita Alexandruét, Domokos Lajosét és Păunoiu Rodicáét.

A Teba gyár klubjának könyvtárában

Amikor a könyvterjesztés legbevaltabb módszereiről érdeklődtünk, Reingruber elvtársnő elmondotta, hogy a klubhelyiségen kívül, kétszer hetenként, szerdán és pénteken, déli műszakváltáskor, az üzem előcsarnokában, a kijárat közelében is kölcsönöz könyveket. Ezzel helyettesítette a mozgókönyvtárakat, melyek a Teba gyár esetében nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, mivel a gondjaikra bízott anyagot hosszu időre kivonták a forgalomból és az is előfordult, hogy itt-ott el-elkallódott néhány kötet.

Befejezésként még talán csak annyit, hogy az elmult esztendőben a könyvtárban nagy munkát végeztek. Elkészítették a rendelkezésre álló kötetek legujabb, teljes jegyzékét. Hetekig tartott ez a korantsem könnyü „leltár", amelynek során kézbevettek minden kötetet. De megérte! Most teljes a rend, olyan, amilyennek a könyvtárosnő szereti, aki nem csupán gondos „háziasszonyi" ennek az otthonos intézménynek, hanem kiváló művelődési szakember is. És ami a legfontosabb: erre a címre nem csupán a speciális diploma jogosítja fel, hanem az a vonzóerő is, melyet az ő szorgalma, az ő szerény kezeivatott a könyvtár jó szellemévé.

K.J.

AZ IDEGES GYERMEK

Szülőknek — NEVELÉSRŐL

Igen gyakran csattan fel édesapa vagy édesanya: Hagyj békén! Nem látod, hogy ideges vagyok? Ingerlékeny, türelmetlen a hangja s a kisgyermek tágra nyitott szemmel, ijedten néz, majd csendesen elhuzódik. Pedig a felnőttnek nincs mindig igaza, sokszor nem is ideges, csak önuralmát vesztett ember.

Az bizonyos, hogy van idegességben szenvedő ember, akin csak az orvos segíthet. Azonban a legtöbb ugynevezett „ideges ember" nem szenved komoly idegbántalmakban, hanem képtelen önmaga felett uralkodni és idegességét hol támadó, hol védekező fegyverként használja fel családtagjaival, embertársaival szemben. Gyakran a munkahelyen éri kellemetlenség, bosszuság. Otthon feszült légkört teremt. Itt vezeti le idegességét, mely átragad az egész családra. Sajnos, ezért olyan sok az ideges gyermek is. Miben nyilvánul meg az idegesség a gyermeknél? Folytonosan izeg-mozog, állandóan nyugtalan, játékát gyorsan megunja, nincs benne kitartás, hamar kifárad, feledékeny, ha rászólnak ijedten összerezzen, fél a sötéttől, az egyedülléttől, könnyen elpityeredik, hamar felmérgelődik, nyugtalanul alszik, álmában hangosan beszél, gyakran felriad, tenyere, hónalja izzad. Ezek a tünetek nem jelentkeznek egyszerre. Egyiknél egyik, vagy esetleg két-három tünet jelenik meg a felsoroltakból. A betegség okai több félék lehetnek.

Megemlíthetjük az öröklést. A szertelen életmódot folytató, esetleg iszákos szülő veszélyezteti gyermeke egészségét. Ideges gyermeket hoz a világra az az anya, akit terhessége idején sulyos lelki megrázkódtatás ért, vagy állandó nézeteltérések között élt, esetleg sulyos testi bántalmaknak volt kitéve. Az egészségesen született gyermek is csakhamar idegessé válik, ha körülötte állandó a veszekedés, kiabálás. Az apa durvasága, az anya szeszélyessége igen gyakori okozója a gyermek idegességének. Az ő érzékeny lelkén hagyja a legmélyebb nyomot a szülők közötti egyenetlenség. Ilyenkor panaszkodik a gyermek gyakori gyomorfájásra, esetleg fejfájásra, étvágytalanságra. Ezért kell bármilyen csekély nézeteltérést a gyermek távollétében elintézni.

Sulyos betegségek következménye is lehet az idegesség, nyugtalanság. A 12—14 éves gyermekeknél, az un. átmeneti korban az evvel járó természetes átalakulás következménye lehet az idegesség, mely ideiglenes és magától megszünik.

Az iskolai élet, a tanulás is kihatással van a gyermek idegállapotára. A zárt levegőn töltött 4—5 óra, a megfeszitett figyelem is komolyan igénybe veszi a gyermeket. Egyik-másik gyermek, attól való félelmében, hogy tizesnél gyengébb felelet esetében otthon megrovásban részesül, olyan idegessé válik, hogy felelete sirásba fullad. Sokkal kevesebb a gyenge idegzetü, érzékeny gyermek a közepes vagy gyenge tanulók között. A szülők ítéljék meg tárgyilagosan gyermekeik képességeit, ne kényszeritsék erejükön felüli munkára. Vannak azonban tulságosan ambiciós gyerekek, akiket a társaival folytatott és be nem vallott állandó versengés merít ki és tesz idegessé. A baj akkor következik be, ha az ambició nem párosul megfelelő és gyors felfogóképességgel. Ezek a gyerekek az alsó osztályokban még birják erővel, de később egyre nagyobb erőfeszitésükbe kerül tartani a helyüket és gyakran teljes idegkimerülés következik be náluk. Ezeket a gyerekeket, akármilyen furcsán hangzik, de fékezni kell. Nem szabad megengedni az éjszakába nyuló tanulást. Sokszor a szülő elköveti azt a hibát, hogy arra buzditja gyermekét, ne hagyja magát, mutassa meg „csakazértis", hogy nála jobb tanuló nincs és nem is lehet. Csak akkor örül és dicséri meg gyermekét, ha tizest kap. Akkor nyugszik meg, ha kilencest más is kapott. A szülők részéről az a helyes magatartás, ha elfogulatlanság nélkül ítélik meg gyermekeik képességeit és ehhez mérik igényeiket is a gyermekkel szemben. A gyenge idegzetü gyermekek sok szeretetre, megértő, bátorító szóra, nagy gyöngédségre van szüksége emellett. Vitamindus táplalkozásra, sok pihenésre, játékra, szabad levegőre. Nyugodt, derüs családi légkört kell teremteni, ahonnan számüzzük a hangoskodást, veszekedést. Ne terheljük meg a gyermeket mindenféle különórával.

Hosszas betegség után a gyermek fára érzékenységét, türelmetlenségét, esetleg szeszélyességét nem szabad rosszaságnak tekintenünk, hanem mulóbajnak, melyet türelmes, megnyugtató, csitító szóval próbáljunk enyhiteni.

Sok esetben nem az idegek gyengeségével vétik ki a gyermek türhetetlen magaviseletet, hanem a neveletlenség. Hallottuk már szülők részéről azt a kijelentést: „Nem rossz az én kincsem, csak egy kicsit ideges". Igy próbálják mentegetni gyermekeik fegyelmezetlenségét. A szülőknek ilyenkor nem szabad elzárkózniok a nevelőtől, meg kell hallgatni tanácsait és megfelelő büntetést kiszabni. Ismét hangsulyozni kell: **a testi fenyités nem célravezető!**

Ahogyan a felnőtteknél az idegesség gyakran nem egyéb mint az önuralom és önfegyelem hiánya, ugy a gyermekeknél is gyakori ez a jelenség. Hogyan nyilvánul meg? Féktelen dühkitörésekben társával szemben (fiuknál), esetleg sulyos testi bántalmazásban. Ilyenkor a tanító példásan megbünteti a fegyelmezetlent (mert itt nem lehet idegességről szó). Ezt kell tennie a szülőnek is és nem kibuvót, mentséget keresni saját gyermeke számára. **A fegyelmezetlenség tehát az önfegyelem hiánya a kisiskolásoknál.** Igen gyakran ugy nyilvánul meg, hogy állandó közbeszólásokkal zavarják az órát, gyakran és szükségtelenül kérdezgetnek, akadályozzák igy tanitójuk és társaik munkáját. Az ehhez hasonló fegyelmezetlenséget a szülőnek is feltétlenül észre kell vennie és a tanitóval együtt állandóan önuralomra, önfegyelemre kell nevelnie a gyermeket.

LEGYEL ROZÁLIA
tanitónő

a tudomány világából

ÚJDONSÁGOK

1. Dr. Edward Eisenstein, a Michigani Egyetem biofizikai tanszékének elnöke kijelentette, lehetséges, hogy a 70-es évek eredményt hoznak a rák kezelésében. A 40-es és az 50-es években a baktériumbetegségek gyógyításában születtek látványos sikerek. A 70-es években ez várható a rák terén. Dr. Eisenstein hangsúlyozta, hogy az elmúlt években számottevő haladást értek el az idegrendszer tanulmányozásában is. Véleményem szerint — mondotta — hamarosan közelebb jutunk az emlékezés mechanizmusának megértéséhez, s akkor majd vegyi úton befolyásolhatjuk az agymüködést.

2. Kielben befejeződött a nyugatnémet szemészeti társaság kongresszusa, amelynek egyik fő napirendi kérdése a szaruhártya-átültetés volt. Nagy érdeklődést keltett Heinrich Thiele kieli professzor értekezése a szaruhártya szövetének uj előkészitési módjáról.

AZ ETOLÓGIA

Az emberi magatartást nem lehet tanulmányozni anélkül, hogy a biológiai tudományok eredményeit ne vennénk tekintetbe. Hiszen az ember a természet része, melynek törvényei meghatározzák magatartását. Az etológia (görögül ethos — erkölcs, szokás) biológiai diszciplína, mely eredetileg az állatok szokásait és magatartását tanulmányozza. Az etológia alapfogalma az etogramma, melynek segitségével leirják a magatartás morfológiáját. Az etológiának egyik legujabb ága az emberi etológia, melynek célja az ember hajlamainak, illetve reakcióinak megmagyarázása — természetesen a lehetőségek határain belül — az emberi nem fejlődésének prizmáján keresztül.

Az etológia alaptétele, hogy az embernél — akárcsak az állatnál — a magatartást a történelmi fejlődés során kialakult alkalmazkodási folyamatok révén lehet meghatározni. A madarak például fenyegetésként kitátják a csőrüket, ami a hüllőktől való leszármazásukkal magyarázható. Az ember számos magatartását lehet megmagyarázni azzal, hogy ezek az emlős állatoktól átvett ősrégi szokások. Ezeket a megnyilvánulásokat csak akkor tudjuk helyesen értelmezni, ha összehasonlitás révén felfedtük e megnyilvánulások ere eti biologiai értelmét a környezethez való alkalmazkodás szemszögéből nézve. Két biológus például filmfelvételek réven rajött arra, hogy az egyedül étkező emberek időnként felemelik a fejüket és körülpillantanak. Olyan ez, mintha szaglásznanak, akárcsak az emlős állatok, amelyek még táplálkozás közben is gondosan figyelik környezetüket, nehogy egy ellenség váratlanul rájuk törhessen.

Az etológia lényegét tekintve határtudomány a biológia és a társadalomtudományok között. Napról napra nő azoknak a tudományos munkáknak a száma, melyek etnográfiai, néprajzkutatási, művészet- és kulturtörténeti szempontból foglalkoznak etológiai kérdésekkel. Egy neves etológus, aki a különböző népek bölcsődalait vizsgálta, arra a következtetésre jutott, hogy ezek a világ leghomogénebb zenei müfaját alkotják. A bölcsődalok felépitése a világon mindenütt megfelel az emberi léllegzetvétel ütemének, korlátolt skálája pedig az alvás idején való légzés felületességének.

Van-e az etológiának, mint határtudománynak jelentősége? Vajon a történészeknek és a szociológusoknak ki kell-e kérniök az etológusok tanácsait? Lehetővé tenné az etológia fejlődése egyes, az ember magatartásának tulajdonitható katasztrófák elkerülését? Mindezekre a kérdésekre a válasz igenlő. Az emberi magatartás tanulmányozásának eredményei mindinkább a gyakorlati felhasználhatóság felé mutatnak.

ARDELEAN AUREL
tanár

A biológia új ága

A FÖLDMÁGNESSÉG ÉS HATÁSA AZ ÉLŐVILÁGRA

Rakétákkal és mesterséges holdakkal végzett mérések lehetővé tették magaslegkörünk valódi szerkezetének megismerését. Ma már tudjuk, hogy Földünk a Nap által változó intenzitással kibocsátott korpuszkuláris áramban, az ugynevezett Nap-szélben kering és ennek ingadozásai révén lényeges külső behatásokat nyer.

A részecskéket a Föld mágneses tere mintegy elkapja, csapdába ejti és a sarkok közötti oszcilláló pályára kényszeriti. Igy alakitja ki az 55 északi és déli szelességekig kiterjedő, Földünket gyürüszerüen körülvevő sugárzási övet. Ez a sugárzási öv a Föld felületétől néhány ezer kilométerre kezdődik és kb. 50—60 ezer km. magasságig terjed.

Ez a gyürü nem hengerszimmetrikus, mert a Nap-szél nyomásának hatására cseppalakot vesz fel; a Nap felé eső határfelülete alacsonyabbra kerül, az éjszakai oldalon pedig elnyulik és csóvaszerü képződményként követi a Földet.

Az ürkutatások és főleg az ürutazások megindulásával ennek az övezetnek a kutatása a tudományos érdeklődés homlokterébe került. Kiderült, hogy az övezetben a sugárzás a földfelületinek sokszerszerese, sőt milliószorosa is lehet. Az övezetben lévő sugárzás intenzitása a Nap-tevékenységtől függően tág határok között ingadozik. Erős Nap-tevékenység idején az intenzitás ugrásszerüen megnő, a részecskék egy része elhagyhatja a mágneses tér által kialakitott zárt térrészt és a sarkvidéki magaslégkörbe kerülve okozza a sarki fényt és a különböző mágneses viharokat.

Földünk mágneses tere tehát védelmet nyujt a Nap- és a kozmikus sugárzással szemben.

Az ujabb földmágneses felfedezések kimutatták, hogy Földünk mágneses tere — a geológiai idők folyamán — nem volt annyira állandó, mint amilyennek mai méréseink mutatják. Részletes kőzetmágnessegi — paleomágneses — vizsgálatok kimutatták, hogy mágneses terünk iránya a geológiai korok folyamán sokszor átfordult.

Az átfordulások tényének biológiai következményei lehettek. Átfordulás idején ugyanis a mágneses térerősség néhány ezer évig a jelenleginek csak a töredéke lehetett és a maradék csekély tér sem volt a jelenleghez hasonló egységes jellegü, hanem a Föld magjában keringő elektromos áramoknak és a felszini mágneses kőzetek helyi hatásának megfelelően pozitiv és negativ mágneses foltokból álló határozatlan erőtér. Ez az erőtér viszont nem volt elég erős a körülöttünk lévő sugárzási öv — a magnetoszféra — kialakitására és fenntartására. Az átforduláshoz szükséges néhány ezer éves időközben tehát nem védte magnetoszféra a Nap és világür sugárzásától Földünk bioszféráját.

A hosszu ideig akadálytalanul ható sugárzás, mutációs hatásával geológiai értelemben rövid idő alatt átalakithatta az élővilágot. A hatásokhoz alkalmazkodni tudó fajok részben eredeti alakjukban, részben átalakulva megmaradtak, a többiek viszont kipusztultak.

Ismeretes, hogy a mult században Cuvier francia geológus bizonyos őslényfajok hirtelen kipusztulásából és ujabbak váratlan feltűnéséből arra következtetett, hogy az egyes geológiai korokat hatalmas természeti katasztrófák (vulkánkitörés, földrengések, vizárak) választották el egymástól és ezek vezettek a geológiai korfordulók idején az élővilág feltünő átalakulására. Nehézséget okozott azonban a katasztrófák kimutatása: az élővilág alakulása felismerhető volt, a katasztrófák nyomai azonban rejtve maradtak. A mágneses tér átfordulása egy, a Föld magjában lejátszódó és a bioszféra számára katasztrófa jellegü folyamat lehetőségére mutat, amelynek a Föld felszinén a kőzetek átmágneseződésén kivül más nyomát nem találhatjuk. Láthatjuk tehát, hogy az évszázados Cuvier-féle katasztrófa elmélet a mágneses átfordulás tényében magyarázatot kapott.

DIÁN LÁSZLÓ

Ulassa a keddi krónikákhoz

Harc és becsület

A modern labdarugás nem képzelhető el gyorsaság, lendület, harcosság és kemenység nélkül. Köznyelven: a mai futball — nem kisasszonysport. De a test test elleni küzdelemtől a szándékos durvaságig még nagyon hosszu az ut!

Vasárnap Nagyváradon a vendéglátó csapatok (az Olimpia és a Crişul) labdarugói sokszor megfeledkeztek erről a bajnoki pontokért vivott harc hevében.

— Csak derektől felfelé! Rúgd a gurigát. — Ne engedd, hogy evetségessé tegyen az ellenfél! — biztatta az egyik megrendült hazai néző Tanczost, az Olimpia jobbhátvédjét.

És a nagyváradi labdarugó szót fogadott: kéjes élvezettel rugdosta kékre-zöldre Macaveit.

Szerencsére a balszélső nem igyekezett törlesztení, csak a játékra összpontositott és így vezérletével sikerült is kiegyenlitenie a Vagonulnak. Marad ez igy állt bosszut. És ez a positivszerűség valószinüleg jobban fájt Tanczosnak, mint egy boká rúgás.

Mindez délelőtt történt.

Délután a Crişul—UTA mérkőzésen, a nagyváradi futballistákat már „első osztályu" szinten mutatták be a rugdosás magasiskolájáit. A Crişul a dzsungel törvényei alapján akarta megnyerni a találkozót. És az ökölfogat éppen Vlădescu Emil (Ploieşti) játékvezető szentesitette!

A vendéglátó csapat játékosainak viselkedését még csak megérthet valahogy magyarázni: a kiesés elkerülésért vivott harcban az indulatok elkődösitik az agyat, néha a vesztésre álló csapat játékosai — tehetetlen dühükben — olyasmit tesznek, amit később maguk is szégyellnek.

De a játékvezető? Őt mi késztette a szabályok, az igazság, a méltányosság, a sportszerüség lábbaltiprására? Miért fájt neki a Crişul vereségе? Mérkőzés után, a bírói öltözőben nagyon-nagyon sajnálta, hogy nem végződött (legalább) döntetlenre a találkozó...

Azon viszont már csak nevetni tudunk (bár, ha jól utána gondolunk, sirnunk kellene), hogy a Sportul nagyváradi tudósitója — mindezek ellenére (vagy talán éppen ezért?) — 5 csillagot ajándékozott a ploieşti-i játékvezetőnek.

Becsület. Becsületesség.

Pozsonyi Gabor, az UTA középhátvédje nagyon jól játszott egykori csapata ellen. Bizonyitani akart.

— Te bitang! Te áruló! Mit akarsz, hogy kiessünk? — kiabáltak feléje a lelátókról.

Pozsonyi nem válaszolt. Még akkor sem, amikor szünetben, az öltöző felé menet, leköpdösték. Megtörölte arcát és összeszoritott fogakkal küzdött tovább a második félidőben is.

Becsületesen, sportemberhez méltóan.

Pedig mérkőzés előtt volt csapattársai, vezetői mennyit siránkoztak: — Te, Gabi, csak nem akarod, hogy éppen miattatok essünk ki? Nem bánod meg, ha...

A textilgyári játékos csak ennyit mondott:

— Ti nagyon jól tudjátok, hogy én sohasem csináltam becstelen dolgot. Ezután is hű maradok önmagamhoz.

...mert a becsület mindennél fontosabb.

OROSZHEGYI KÁROLY

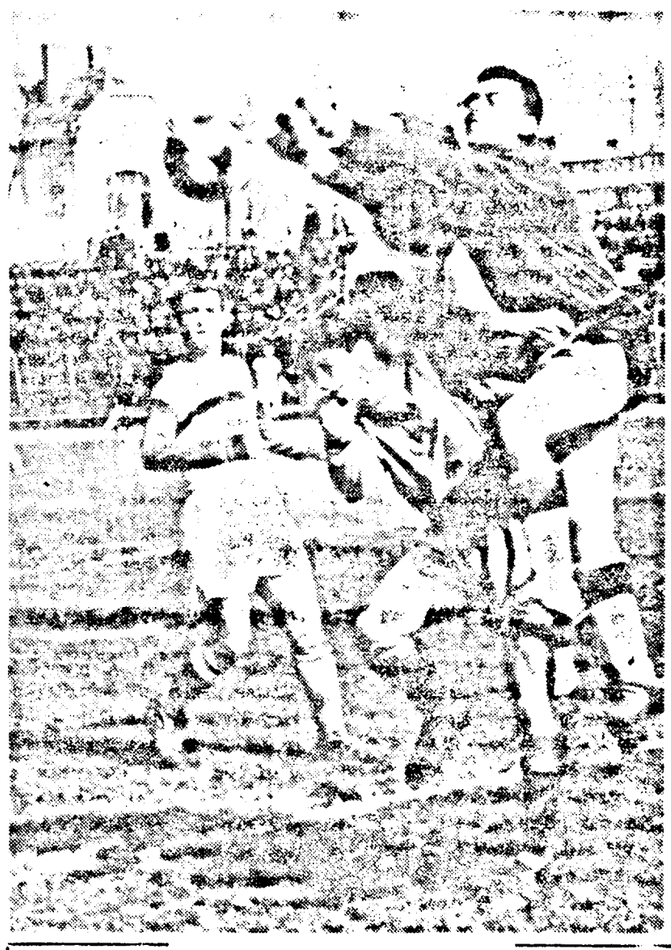

Harc a labdáért. Wesser kapus kiöklözi a labdát a CFR — Electroputere mérkőzésen. Amint fényképünk bizonyitja, lehet durváskodás nélkül is védekezni.

ÉRT ÖN A FUTBALLHOZ?

— Végeredmény-félidő verseny —

A XX. játékhét mérkőzéseinek eredményei:

Crişul — UTA	végeredmény	0:1	= 10 pont
	félidő	0:1	= 5 pont
Olimpia — Vagonul	végeredmény	1:1	= 10 pont
	félidő	1:0	= 5 pont
CFR — Electroputere	végeredmény	3:2	= 10 pont
	félidő	3:0	= 5 pont

A legtöbb pontot elért versenyzők a következők:

1. LANTOS ALBERT (Ujzimánd) 25 ponttal. Könyvjutalomban részesült.

2. Bellér Sándor (Kisiratos), Juhász László (Arad) és Zsámbók András (Galsa) 20—20 ponttal.

3. Bumba Péter (Pécska), Darázs József (Arad), Dokopil István (Pankota), Farkas Ferenc (Nagyvarjás), Gáll Mihály (Arad) és Gali Lajos (Arad) 15—15 ponttal.

A XX. forduló után az élmezőny állása a következő:

1. Farkas Ferenc (Nagyvarjas) és Lantos Albert (Ujzimánd) 460—460 ponttal.

2. Zsámbók András (Galsa) 455 ponttal.

3. Gáll Mihály (Arad) és Juhász László (Arad) 445—445 ponttal.

4. Gali Lajos (Arad) 440 ponttal.

ÉRT ÖN A FUTBALLHOZ?

— Végeredmény-félidő verseny (XXI.) —

UTA — Jiul	végeredmény	. . . . .
	félidő	. . . . .
CFR — Politehnica	végeredmény	. . . . .
	félidő	. . . . .
Szebeni CSM — Vagonul	végeredmény	. . . . .
	félidő	. . . . .

A versenyző neve: . . . . . .

Pontos lakcime: . . . . . .

Beküldési határidő: szombat, március 28.

a Vörös Lobogó melléklete lányoknak, asszonyoknak

— 45 —

Erről is beszélni kell

„Külön hangsulyozni kivánom a nők fontos szerepét a szocialista mezőgazdaság fejlesztésében. Köztudomásu, elvtársak, hogy a szövetkezetekben a munkaerő legnagyobb részét a nők alkotják. Ugy hiszem, hogy a Központi Bizottság összes tagjai nevében is köszönthetem a szövetkezeti parasztasszonyokat, a mezőgazdaságban dolgozó minden nőt és köszönetet mondhatok nagyszerü munkájukért. Teljes meggyőződésünk, hogy a falusi nők a jövőben is jelen lesznek a mezőgazdasági termelés minden szektorában, s lendületes munkájukkal, hozzáértésükkel előmozditják a falvak, a szocialista mezőgazdaság felvirágzását Romániában".

E szavak az elmult héten hangzottak el az RKP KB plenárisán, ahol országos programot vitattak meg az észszerü vizgazdálkodásról, az öntözési, árvizvédelmi, lecsapolási és talajerózió ellenes munkálatok kiterjesztéséről, valamint az állattenyésztés fejlesztéséről. Nicolae Ceaușescu elvtárs, az RKP főtitkára személyesen köszönte meg a földeken dolgozó minden leánynak, asszonynak szorgalmas munkáját, melynek nyomán édes tej csorog a sajtárba, gyümölcsöt fakaszt a növény, hogy minden család asztalára jusson a gazdag termésből.

Tudjuk, az iparosodás e korszakában, amikor a város, a gyár felszippantja nemcsak a felesleges, hanem azt a férfi munkaerőt is, amely elkelne még most is a termelőszövetkezetben, ti, szorgalmas falusi asszonyok álltatok be az apák, férjek, fiuk helyére. Tudjuk, a nagy dologidőben hajnalban keltek és jóval csillaggyujtás után tértek nyugovóra. Nem könnyü a feladat, melyet el kell vállalnotok, de azt is tudjuk, nem riadtok vissza a nehézségektől, a munkától. Éppen ugy, mint a gyárakban dolgozó asszonytársaitok, ti is részt vesztek az országot formáló nagy küzdelemben. Ők vásznat szőnek, ruhát varrnak, harisnyát kötnek, órákat szerelnek, gépalkatrészeket készitenek az év több, mint háromszáz napján. S a nyolc órai munka után rájuk is várnak a háziasszonyi teendők, épp ugy, mint rátok. A városi asszonyok értékelik mindazt, amit ti ott a földeken azért tesztek, hogy esztendőről-esztendőre megteljen az ország éléskamrája.

— 46 —

Szük esztendő volt a tavalyi. Sok helyen hiába kémleltétek az eget napsütést vagy esőt várva. A természet nem lépett veletek szövetségre, hogy több, jobb és olcsóbb terményt juttathassatok a dolgozóknak. Ám el kell ismerni azt is, hogy sok falusi asszony olyankor maradt távol a munkától, amikor a legnagyobb szükség volt a dolgos kézre. Ám ahol kapálatlan maradt a tengeri, ahol nem egyelték idejében a cukorrépát, ahol a gyom elnyomta a zöldséget az ágyásokban, az időjárás legkedvezőbb mosolya sem csikarhatott ki a földből jobb termést. **Fogjatok össze, hogy az idén tenyérnyi föld se maradjon kihasználatlanul. Ha minden falusi asszony csak tiz tő paradicsommal, tiz fészek burgonyával termeszt többet, mint eddig, tonnákkal emelkedik a betakaritott zöldségfélék mennyisége.** S ez nem csekély hozzájárulás az ország éléskamrájának megtöltéséhez. Itt a tavasz! Ebben az esztendőben még jobb munkával bizonyitsátok be, hogy megérdemlitek a köszönő, az elismerő szavakat.

PÁLFI ZSUZSA

Tavasz — 1970

A tavaszról, pontosabban a tavaszi divatról szeretnénk tájékoztatni röviden nőolvasóinkat. Mit viseljünk 1970 tavaszán? Ez a nagy kérdés. Erre próbálunk választ adni.

Praktikus és idén is divatos viselet a könnyü, csinos kiskosztüm, amely mindenkit „öltöztet". (Egy kedves modellt ezuttal be is mutatunk). Kizárólag a fiatalabb korosztály tagjainak ajánljuk az ugyancsak igen divatos nadrágkabátka összeállitást, nemcsak utcára, de megfelelő anyagból varrva, alkalmakra is.

— 47 —

A tavaszikabátok kedvelőinek elárulhatjuk: a divatvonal nem változott lényegesen. A kabátok testhez állóak, lefelé trapéz alakban bővülnek, dominál a sok vágás, ami kihangsulyozza a vonalvezetést. Fiatal lányok számára az övet összefogó nagy fémcsat és sok fémgomb kiegészitőt ajánlunk.

S hogy szóljunk néhány szót a ruhákról is, ime: alakra dolgozottak, különösen a mellnél, ahonnan az anyag szinte ráesik a csipőre, tehát a derékvonalat nem hangsulyozzuk. Csipőn aluli vágásokat használunk. A ruhák kis (plisszirozott, plisszé csoportokkal diszitett vagy gloknis) szoknyákban folytatódnak. Divatos az ingruha-stilus. És továbbra is fontos helyet tölt be a nők ruhatárában a szoknyabluz összeállitás.

A hosszuság továbbra is a régi: térdközép, fiatalok nál 5—7 centiméter térd fölött.

Ahhoz azonban, hogy divatosan öltözködjünk, ismernünk kell a divatszineket is. Továbbra is hóditanak a pasztellszinek, divatos a kék minden árnyalata, a kék-fehér kombináció, a sárga árnyalatai, a zöld és a halványan konturált kockás anyagok.

b. k.

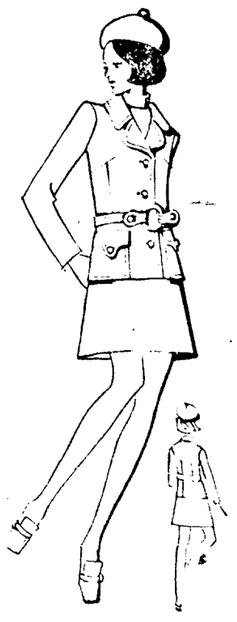

— 48 —

Ahány ház, annyi szokás

WELLSI METÉLT

Félkilogramm lisztből, 12½ dkg vajból, csipet sóból, ½ liter édes tejfölből és 4—5 tojássárgájából tésztát gyurunk. Jól kidolgozzuk és hosszu, ujjnyi vastagságu hengereket csavarunk belőle. Ezeket 6 cm hosszuságura vagdaljuk el. Forró, sós tejben kifőzzük, leszürve tálra rakjuk, reszelt parmezánsajttal meghintve, forró vajjal leöntve tálaljuk.

A szörme gondozása

A szőrmeviselet száraz, hideg időre való. Az eső árt a prémnek. A hó már kevésbé ártalmas, mert könnyebben kirázható a szőrméből. Ha a szőrme átázik, elveszti nemes tulajdonságait. A megázott szőrméből a vizet ki kell rázogatni, de csak alacsony hőfokon szabad szárítani, mert ellenkező esetben meggöndörödik. Más baj is történhet, a bőr a hő hatására megkeményedhet és törékennyé válhat, ezen pedig már nem lehet segiteni. Ha el akarjuk tüntetni a rossz szárítással előállott göndörséget, teritsünk a prémre egy ujságpapirt és vasaljuk langyos vasalóval.

Előfordul, hogy a prém bepiszkolódik vagy megpenészedik. Ez esetben tiszta benzinbe mártott gézdarabbal kell dörzsölnünk, amig a folt eltünik, és a prém megtisztul. A fehér prémeket, gyermekbundákat benzines málélisztel tisztithatjuk.

A megsirosodott prémgallérokat tisztitsuk benzines kefével. Ha a benzin elpárolgott, rendes fésüvel fesüljük át a szőrmét, és helyezzünk rá ujságpapirt, majd vasaljuk langyos vasalóval.

Tavasszal verjük ki a port pálcával a prémekből. Tegyük kis naftalinos zsacskóval együtt ujságpapirba vagy molyzsákba. Szellőztessük havonta.

NEMZETKÖZI ÉLET

Románia külkereskedelmi miniszterének megbeszélései Moszkvában

MOSZKVA. — E. Duță, az Agerpres tudósítója közli:

A Moszkvában átutazóban lévő Cornel Burtică, Románia külkereskedelmi minisztere kedden megbeszélést folytatott Nyikolaj Patolicsevvel, a Szovjetunió külkereskedelmi miniszterével. Megvitatták Románia Szocialista Köztársaság és a Szovjetunió gazdasági kapcsolatainak kérdéseit a folyó év viszonylatában és távlatilag.

Cornel Burtică elvtárs ugyanaznap tanácskozott a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett működő Külgazdasági Állami Bizottság vezetőivel.

A megbeszélések szívélyes, elvtársi légkörben zajlottak le.

A TENGERFENÉK BÉKÉS FELHASZNÁLÁSÁNAK KÉRDÉSÉVEL FOGLALKOZÓ ENSZ-BIZOTTSÁG ÜLÉSE

NEW YORK. (Agerpres).

Ülésezik a tengerfenék békés felhasználásának kérdésével foglalkozó ENSZ-bizottság.

A jogi albizottság ülésén felszólalt Nicolae Micu román küldött. Mint hangsúlyozta, Románia nagy jelentőséget tulajdonít egy elvi nyilatkozatnak, amely előmozdítaná a nemzetközi együttműködést a nemzetek jogfennhatóságán kívül és a tengeralatti területek és altalajuk feltárása és felhasználása terén, biztosítaná az itt fellelhető tartalékok hasznosítását az egész emberiség érdekében. Egy elvi nyilatkozat birtokában az államok hathatósabban munkálkodhatnának a tengerfenék katonai felhasználásának eltiltásán, a tenger megóvásán ásványi kincsei kiaknázásából származó szennyeződésekkel szemben. A nyilatkozat előmozdítaná egyben az együttműködést a tengerfenékkel kapcsolatos tudományos információcserében, a mélytengeri tartalékok kiaknázásához szükséges szakemberek kiképzése és műszaki eszközök kifejlesztése terén.

Vita a genfi leszerelési bizottságban

A leszerelési bizottság keddi ülésén Iszao Abe japán küldött a tengerfenék demilitarizálásának kérdését taglalta. Mint hangsúlyozta, a megkötendő szerződésben külön figyelmet kell fordítani a parti államok jogainak tiszteletben tartására.

G. Ignatieff, kanadai küldött a vegyi és baktériumfegyverek eltiltásának kérdésével foglalkozott. Emlékeztetett az ENSZ-közgyűlés vonatkozó határozatára és fejtegette, hogyan lehetne kiküszöbölni e fegyvereket és a velük járó veszélyt. Támogatta a brit szerződéstervezetet, amely csak a baktériumfegyver felszámolására vonatkozik, de nem zárta ki a vegyi fegyverekhez kapcsolódó kérdések megvitatásának lehetőségét.

A külföldi sajtóból

Times:

A CIA-nak döntő szava van az amerikaiak délkelet-ázsiai politikájában

A Times legutóbbi száma az amerikai kémszervezet délkelet-ázsiai káros tevékenységével foglalkozva számos, sokatmondó leleplezést tesz. „Az USA már 1967-ben — írja többek között a lap — egy „kambodzsai csoportot" létesített, azzal a nyílt céllal, hogy eltávolítsa Norodom Szianuk herceget. A csoport a Khmer Serai elnevezést viselte, s kezdetben a különleges erők V. hadtestének, majd pedig a központi hírszerző ügynökségnek a gyámkodása alatt állt. Ezek a részletek ez év elején kerültek nyilvánosságra, amikor ifjabb John McCarthy kapitány, a hírhedt „zöldsapkások" parancsnoka megfellebbezte az ellene 1968-ban hozott ítéletet az említett csoport egyik tagjának meggyilkolásáért. Akkoriban azt mondották, hogy az áldozat kettős ügynök volt". A Times, miután hangoztatja „hogy az USA külügyminisztériuma szokatlanul gyorsan elismerte a Pnom Penh-i új kormányzatot és a Washington Star szerint a kambodzsai új fejlemények megfelelő jelentőséget kölcsönöztek a vietnami háborúnak", úgy folytatja: „A CIA indokínai hosszas tevékenységével uralkodó szerepet vívott ki magának a washingtoni szervezetek között, mint amilyen a külügyminisztérium és a honvédelmi minisztérium. Politikai tanácsai olykor döntő módon estek latba a délvietnami amerikai politika meghatározásában és minden bizonnyal a CIA irányítja a laoszi háborút is. A CIA indokínai tevékenysége bebizonyította, hogy ez előnyben részesíti a tekintélyuralmi vagy katonai rendszereket. Nyilvánvaló példa erre Ngo Dinh Diem volt elnök és Thieu elnök Dél-Vietnamban és Fumi Noszavan tábornok Laoszban. Úgy vélik, hogy Lon Nol tábornok, az új kambodzsai vezetők egyike szintén megfelel ennek a hagyománynak. A CIA Diem elnöknek nyújtott támogatása óhatatlanul politikai zavargásokhoz és az amerikai csapatok közvetlen beavatkozásához vezetett Dél-Vietnamban. A súlyos laoszi helyzet egyenes következménye az amerikaiak tavalyi elhatározásának, hogy ráteszik kezüket a Kőedény-síkságra. Ez csak egyike a CIA által az utóbbi időben elkövetett baklövéseknek. Az USA 1956-ban elismerte és támogatta Szuvanna Fuma herceget. 1960-ban a CIA azonban Fumi Noszavan tábornok melle állt és csapatait amerikai fegyverekkel szerelte fel, ami a laoszi polgárháború kezdetét jelentette" — írja befejezésül a Times.

Washington

ROMÁNIA NAPJA A KELET-NYUGAT KERESKEDELEM KÉRDÉSÉVEL FOGLALKOZÓ SZIMPOZION KERETÉBEN

WASHINGTON. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója jelenti:

A Kelet-Nyugat kereskedelem kérdésével foglalkozó szimpozion keretében, amelyet New York-ban az American Management Association — az amerikai vállalatok vezetésének és orientálásának kérdéseivel foglalkozó szervezet — ifjabb Cyrus Eaton gyáriparos elnökletével rendezett, szocialista országoknak szentelt napokat tartottak. Az egyik ilyen rendezvényen Magyarországgal foglalkoztak, március 20-án pedig megtartották Románia napját, a következő témakörrel: „A nemzetközi kereskedelem és kooperálás pozitív lehetőségei". A vitában részt vettek: a Chase Manhattan Bank, a First National City Bank, valamint a romániai kereskedelem iránt érdeklődést tanúsító cégek, köztük a Lumus Co, az U. S. Steel Co, az Ofshore Co, az Atlanta Trading Co, a Phillipp Morris stb. társaságok képviselői. A vitán Robert Murphy, a Cornind Glass International társaság elnöke elnökölt. A vita során Constantin Fota külügyminisztériumi igazgató és Dumitru Butnaru, a washingtoni román gazdasági kirendeltség vezetője előadásokat tartottak a következő témával: „Románia gazdasági fejlődése és a román—amerikai cserék növelési lehetőségei", és „Az amerikai külkereskedelmi politika hatása a Románia és az USA közötti cserékre". Az előadások és az ezt követő vita feltárta, hogy reális lehetőségek kínálkoznak a kétoldalú cserék mennyiségének növelésére és változatossá tételére kiváltképp az ipari együttműködés terén. Hangsúlyozták annak szükségességét, hogy amerikai részről küszöböljék ki a megkülönböztető intézkedéseket, amelyek akadályozzák a román—amerikai kétoldalú kapcsolatok kiterjesztését.

A Romániának szentelt napon végül kerekasztal-értekezlet rendeztek, amelyen részt vett Corneliu Bogdan, Románia washingtoni nagykövete.

Mint ismeretes, rendszeresen tartanak ilyen, szocialista országokkal való kereskedelem fejlesztésének szentelt rendezvényeket.

Tiltakoznak a francia kereskedők

PÁRIZS. (Agerpres).

Többezer kereskedő tiltakozott Franciaország csaknem valamennyi vidékén a nagy adóterhek ellen: a legfontosabb közlekedési utvonalakon járműveikkel elállták az utat és megbénították a forgalmat. Több helyen összetűzésre került sor a kivezényelt rendőrség és a tüntetők között. Egy ember meghalt, több megsebesült, sokat letartóztattak. A megmozdulást a kereskedők és a kisiparosok egyesületei szervezték többek között azért, mert a hatóságok nem voltak hajlandók csökkenteni az adókat. A tüntetők egyben hangot adtak aggodalmuknak a tőkekoncentráció politikája miatt.

Amint a keddi párizsi lapok írják, a kereskedők és kisiparosok követeléseinek legnagyobb része indokolt; e téren refomra van szükség.

CIUDAD DE MEXICO. — Saltilo mexikói várostól körülbelül 150 kilométerre lezuhant egy DC—3 típusú amerikai szállítórepülőgép. Két pilótája életét vesztette.

Dél-Vietnam

A hazafiak támadásai komoly veszteségeket okoztak az amerikai-saigoni csapatoknak

SAIGON. (Agerpres).

A Felszabadulás hírügynökség közölte, hogy a dél-vietnami hazafiak a múlt hónapban 1900 amerikai katonát és tisztet öltek meg a harcokban, 13 repülőgépet lelőttek, 35 páncélos szállítókocsit megsemmisítettek, 20 lőszer- és üzemanyagraktárt levegőbe röpítettek.

Március első tíz napjában a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány osztagai Long Than tartományban 29 támadást intéztek ellenséges katonai táborok ellen. A hírügynökség szerint a támadások nyomán 400 ellenséges katona, köztük 282 ausztráliai elesett, 24 páncélkocsi megsemmisült. Az említett időszakban az amerikai-saigoni csapatok a Mekong-deltájában körülbelül 1200 katonát és tisztet, négy helikoptert és három hajót vesztettek — közli a Felszabadulás hírügynökség.

★

SAIGON. (Agerpres).

Keddre virradó éjjel a dél-vietnami hazafias erők tűz alá vették öt amerikai, illetve saigoni megerősített hadállást. Heves harcokról érkeztek jelentések a dél-vietnami fővárostól mindössze 40 kilométerre lévő Tan An környékéről és Quang Nam északi tartományból.

A Mekong-deltában és az U Minh dzsungelvidék körzetében szintén súlyos harcok zajlottak le.

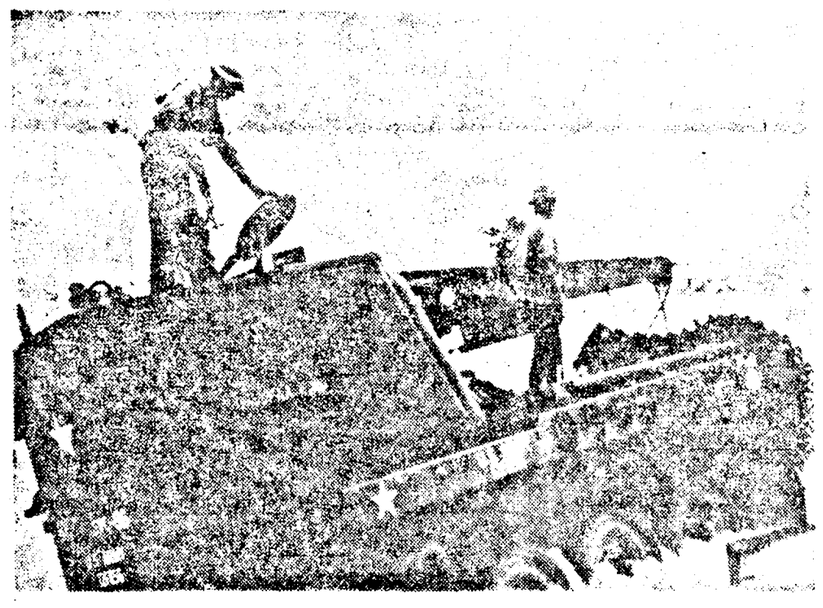

DÉL-VIETNAM: A hazafiak az utóbbi napokban súlyos csapást mértek az amerikai—saigoni csapatokra. Képünkön: A hazafiak átvizsgálják az egyik zsákmányul ejtett amerikai tankot.

A tanzániai nemzetgyűlés ülésszaka

DAR ES SALAAM. (Agerpres).

A tanzániai nemzetgyűlés több törvénytervezetet vizsgál meg; ezek elfogadását az ország gazdasági, politikai és szociális fejlődése teszi szükségessé.

A jelenlegi ülésszak törvényt fogadott el az afrikai országok függetlenségének ellenségei által folytatott diverziós akciók ellen. A nemzetgyűlés törvényt fogadott el a bel- és területi vizek feletti állami ellenőrzésről is. Ezentul csak állami engedéllyel lehet majd halászni.

A Balkán-országok turisztikai szervezeteinek konferenciája

BELGRÁD. — N. Plopeanu, az Agerpres tudósítója jelenti:

Március 24-én Belgrádban megkezdődött a Balkán-országok hivatalos turisztikai szervezeteinek harmadik konferenciája. Részt vesznek bulgáriai, görögországi, jugoszláviai, romániai és törökországi küldöttségek.

Hazánkat az értekezleten a Trofin Petrache, az Országos Turisztikai Hivatal alelnöke vezette küldöttség képviseli. A román küldöttség vezetője felszólalásában kiemelte azokat az akciókat, amelyeket az Országos Turisztikai Hivatal kezdeményezett a Balkán-országok közötti turisztikai együttműködés és kooperálás fokozására. Ugyanakkor több javaslatot tett ennek az együttműködésnek a továbbfejlesztésére.

A konferencia március 28-ig tart.

Közös közleményt adtak ki Algírban

ALGIR. (Agerpres).

Algírban közös közleményt adtak ki abból az alkalomból, hogy Dél-Vietnam Köztársaság ideiglenes forradalmi kormányának Nguyen Thi Binh külügyminiszter vezette küldöttsége befejezte algériai látogatását.

Amint a közlemény rámutat, az Algériai Forradalmi Tanács és a Nemzeti Felszabadítási Front újból megerősítette, hogy teljes mértékben és feltétel nélkül támogatja a vietnami népnek az amerikai agresszió ellen vívott igazságos harcát, és úgy véli, hogy a dél-vietnami kérdést méltányosan csak a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front tízpontos globális terve alapján lehet megoldani.

A két tárgyaló fél erélyesen elítéli az amerikai agresszió kiterjesztését Laoszra, a Kambodzsa függetlenségi és semlegességi politikája elleni provokatív és szabotázsakciókat, mert ezek súlyosan veszélyeztetik Délkelet-Ázsia békéjét és biztonságát. A két fél egyszersmind üdvözli a laoszi nép győzelmeit, és állást foglal amellett, hogy a laoszi kérdést az 1962. évi genfi egyezmények és a laoszi hazafias front ötpontos programja alapján rendezzék.

New York

A sztrájkoló postásokat katonák helyettesítik

Miután Nixon elnök a postások sztrájkja nyomán elrendelte a „sürgősségi állapotot", kedd reggel az amerikai szövetségi csapatok egységei megkezdték a New York-i postahivatalokban az óirási mennyiségű levél szortírozását. Az elnök hétfő esti televíziós üzenetében törvénytelennek minősítette a sztrájkot és közölte, hogy több katonai egységet mozgósíttatott a legfontosabb postaszolgálatok lebonyolítására. Két órával az elnöki határozat bejelentése után a Fort Dix támaszpontról 2500 katonát irányítottak New Yorkba. A mozgósított tartalékosokkal és a nemzeti gárda tagjaival New Yorkban 30 000 katona vesz majd részt a postaküldemények kézbesítésében.

Az egy hete tartó postássztrájk 633 amerikai postahivatalra terjed ki. A béremelést követelő sztrájkolók megtagadták a munkaügyi minisztériumnak azt a rendelkezését, hogy azonnal térjenek vissza munkahelyükre. A 700 000 amerikai postatisztviselőből mintegy 170 000 sztrájkol.

Rademacher, a levélkézbesítők országos egyesületének elnöke kijelentette, hogy ellenzi a kézbesítők helyettesítését bárkivel, és követelte Nixon elnöktől, hogy másítsa meg a hadsereg közbelépésére vonatkozó határozatát.

A HÍRÜGYNÖKSÉGEK JELENTIK

NYIKOLAJ PODGORNIJ, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének elnöke március 24-én hivatalos látogatásra Teheránba utazott Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr sahinsah meghívására.

AZ USA SAIGONI PARANCSNOKSÁGÁNAK SZÓVIVŐJE KÖZÖLTE, hogy Laoszban ismét lelőttek két amerikai repülőgépet. Amerikai források szerint március 10. óta, amikor az USA parancsnoksága megkapta a Pentagon engedélyét, hogy közölje a Laosz elleni légitámadásokat és a veszteségeket, 10 amerikai repülőgép zuhant le.

MINIHOTEL ÉPÜL a világ legmagasabb hegycsucsán, a Mount Everesten. Egy japán hoteltársaság vállalkozott a 12 szobás kis hotel megépítésére. A leendő vendégeket Nepal fővárosából, Katmanduból repülőgépeken szállítják a helyszínre.

A körülbelül 200 000 dollár költséggel épülő minihotelt a tervek szerint még ez év végén átadják rendeltetésének.

A SAIGONI PARLAMENT SZENÁTUSA felkérte a legfelsőbb bíróságot, vizsgálja felül a saigoni katonai bíróság ítéletét, amelynek értelmében Tran Ngoc Chau képviselőre tíz évi börtönbüntetés vár.

Egy későbbi nyilatkozatban a szenátusi tagok felháborodásukat nyilvánították amiatt, hogy Tran Ngoc Chaut, sőt, a jelen volt ujságírókat is, brutálisan bántalmazták, amikor a rendőrség a parlamentbe behatolva, letartóztatta a képviselőt.

AZ AMERIKAI NŐK ORSZÁGOS SZERVEZETE (NOW) közölte, hogy a nők jogegyenlőségéért folytatott kampány során politikai jellegű akciókat indít. Többek között a szervezet támogatni fogja azoknak a kongresszusi jelölteknek a megválasztását, akik a nők követeléseinek kielégítése mellett foglalnak állást. A NOW tervbe vette, hogy augusztus 26-án, az amerikai nők szavazati joga elismerésének 50. évfordulóján akciót indít az amerikai nő gazdasági, társadalmi és politikai megkülönböztetése ellen.

A CIPRUSI HATÓSÁGOK KÖZÖLTÉK, hogy hétfőn jelentős mennyiségű fegyver — sok gépfegyver, kézigránát, többezer töltény stb. — került a rendőrség birtokába. A France Presse, nikosziai hivatalos forrásokra utalva, rámutat, hogy a hatóságok nem közölték a fegyverek beszolgáltatóinak kilétét. A ciprusi kormány hétfőn felszólította a szigetlakó görögöket, hogy április 6-ig szolgáltassák be a náluk engedély nélkül lévő fegyvereket.

NEGYVENNÉGY AUSZTRÁLIAI KIKÖTŐ tevékenységét bénítja meg a több mint 19 000 dokkmunkás néhány napja tartó bérsztrájkja. A kikötőkben 300-nál több különböző nemzetiségű hajó vesztegel. Eddigi adatok szerint csupán a 40 európai hajó veszteségei 2,5 millió ausztráliai dollárra becsülhetők.

A GUATEMALAI FŐVÁROSBAN KIADOTT HIVATALOS KÖZLEMÉNY SZERINT a rendőrség és egy partizáncsoport összecsapásában öt személy életét vesztette, többen megsebesültek. A rendőrség közölte, hogy a főváros egyik külső negyedében lefolyt tűzharc négy órát tartott. A hatóságok feltételezik, hogy a külvárosi házban, amelyben a partizánok tartózkodtak, tartották fogva Alberto Fuentes elrabolt guatemalai külügyminisztert, akit a partizánok Jose Vicente Giron Calvillo gerillavezető szabadon bocsátása fejében adtak ki.

A BONNBAN LEGUTÓBB KÖZÖLT statisztikai adatok szerint Németország SZK-ban jelenleg 656 száz évesnél idősebb ember él. Az illetők 80 százalékáról kiderült, hogy szüleik vagy nagyszüleik szintén elérték a száz éves kort.

A GENFI NEMZETEK PALOTÁJÁBAN megkezdte munkálatait az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának keretében működő, a nők helyzetével foglalkozó bizottság 23. ülésszaka. Az ülésszakon 32 tagállam női küldöttei vesznek részt. Romániát Florica Paula Andrei, a Legfelsőbb Törvényszék bírája képviseli. Az ülésszak napirendjén a nők jogaira vonatkozó jogi eszközök és normák hatályba léptetése szerepel.

MA, SZERDÁN LEZÁRUL A PERUI TÁVKÖZLÉS államosításának első szakasza: a kormány 17,9 millió dollár értékű egyezményt ír alá az International Telephone and Telegraph (ITT) társasággal. A tavaly októberi megállapodáson alapuló egyezmény értelmében az ITT 23,4 millió dolláros részesedést nyújt a társaságnak. Ez azt jelenti, hogy a részvények 69,11 százaléka a perui kormány kezén lesz.

A PERUI KORMÁNY A FÖLDREFORMTÖRVÉNY ALAPJÁN kisajátította a Lambayeque tartományi Tucuman mezőgazdasági ipari komplexumot. Jorge Barandearan Pagador földművelésügyi miniszter közölte, hogy a több mint 8500 hektár földet szétosztják a falusi közösségek tagjai között.

KAIRÓBAN JUGOSZLÁV—EGYIPTOMI kulturális-oktatási együttműködésről szóló programot írtak alá.

A program előirányozza a két ország egyetemei, könyvtárai, múzeumai, képtárai és más kulturális intézményei együttműködésének bővítését és más akciókat.

AZ ÉSZAK-IRORSZÁGI LONDONDERRYBEN keddre virradó éjjel fiatal tüntetők kövekkel dobálták a Bogside katolikus negyed bejáratát őrző brit katonai járőrt. A katolikus negyedben épp az Eurovizió fiatal kitüntetettjének, Dananak a megérkezését ünnepelte a lakosság. A zavargások elkerülése végett a katonaság feloszlatta a tüntetést és több résztvevőjét letartóztatta. Negyvennyolc óra alatt ez volt a második éjszakai tüntetés.

HÉTFŐ ÓTA SZTRÁJKOL a Barcelona tartományi vízművek mintegy 6500 alkalmazottja tiltakozásul az ellen, hogy a hivatalos szakszervezetek elhalasztották az uj munkaszerződés jóváhagyását.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81 szám. Telefon: 24-14, 16-92, 30-87, 35-69, 46-74 Kiadóhivatal: 28-34 Nyomda: 30-93, 20-77 Tip. I.P.B.A. 40 168